

DORPENOVERLEG
MIDDEN-DRENTHE

Door bundeling van de krachten van de kleine dorpen en buurtschappen zet het Dorpenoverleg zich in voor behoud en versterking van de leefbaarheid op het Midden-Drentse platteland

WERKPLAN DORPENOVERLEG MIDDEN-DRENTHE 2016– 2018

Samenwerken aan leefbaarheid

Bestuur Dorpenoverleg mei 2016

Vlnr: Jaap Dolsma, Willem Tanis (vz), Reina Mulderij, Janny Buiter, Tinus Daling, Janneke Verdijk (Welzijnswerk Midden-Drenthe), Henk Wolbers, Jan Voortman, Sipke Wiersma.

Werkplan Dorpenoverleg Midden-Drenthe 2016 -2018

Vooraf

Voor u ligt het nieuwe werkplan 2016-2018. Dit plan is het resultaat van een Umdenk brainstormsessie die we als Dorpenoverleg met de kleine dorpen en buurtschappen in december 2015 hebben georganiseerd.

De startvraag aan de dorpen was: "Is het Dorpenoverleg anno 2016 nog van waarde voor de support in de dorpen en als dit het geval is welke punten dienen we dan nog te verbeteren?".

Ik realiseer me dat we ons met deze vraag wel kwetsbaar hebben opgesteld, maar we zijn als bestuur unaniem van mening dat het goed is van tijd tot tijd jezelf een spiegel voor te houden, met als doel in de toekomst nog effectiever te zijn.

Dat we deze belangrijke vraag als eerste aan de dorpen, onze leden hebben gesteld, is geen toeval. Het uitgangspunt van het DOM tot nog toe is immers dat we een facilitaire rol voor hen vervullen. Daarnaast was dit "Umdenkmoment" ook bedoeld dat dorps- en buurtbesturen hun eigen rol mogelijkerwijs ook tegen het licht zouden houden.

Aan de hand van de uitkomsten gaven de aanwezige dorpen en buurtschappen duidelijk aan dat de rol van het Dorpenoverleg voor hen nog steeds van grote waarde is, maar dat er wel een aantal punten ter verbetering zijn.

Deze punten hebben we als DOM, professioneel ondersteund door Welzijnswerk Midden-Drenthe en een onafhankelijk bureau genaamd "Roeg en Roem", opgepakt en uitgewerkt in dit werkplan.

We zijn dan ook trots dat we op onze feestelijke bijeenkomst op 1 juni 2016 naar aanleiding van ons 20-jarig bestaan dit werkplan aan u kunnen presenteren. Er vanuitgaande dat het plan moet worden gezien als een richtlijn, maar dat uiteindelijk het gezamenlijke resultaat alleen kan worden bereikt door een goede samenwerking van mensen die bereid zijn hun steentje bij te dragen aan de leefbaarheid van onze mooie dorpen en buurtschappen!

Met vriendelijke groet,

Willem Tanis
Voorzitter Dorpenoverleg Midden-Drenthe
Mei 2016

**DORPENOVERLEG
MIDDEN-DRENTHE**

Inhoudsopgave

1. Missie en visie van het Dorpenoverleg Midden-Drenthe	1
2. Strategie en organisatie.....	2
3. Projecten en ontwikkelingen	3
A. Leefbaarheid, welzijn en wonen.....	4
B. Dorpscultuur	5
C. Sport, beweging en recreatie.....	6
D. Dorp en landschap	6
4. Contact.....	8

Leden van het Dorpenoverleg Midden-Drenthe

1. Buurtvereniging Beilervaat
2. Stichting Plaatselijk Belang De Broekstreek
3. Buurtvereniging Bruntinge
4. Buurtvereniging Brunsting
5. Plaatselijk belang Drijber
6. Dorpsbelangen Elp/Zuidveld
7. Buurtvereniging Eursinge
8. Buurtvereniging Halerbrug
9. Hijker Belangenvereniging 'Hijbel'
10. Buurtvereniging Holthe-Lieving-Makkum
11. Vereniging Dorpsbelangen Hooghalen, Laaghalen en Laaghalerveen
12. Vereniging Dorpsbelangen Hoogersmilde
13. Buurtvereniging Klatering
14. Plaatselijk Belang 'De Vooruitgang' Nieuw-Balinge
15. Buurtvereniging Oranje
16. Buurtvereniging Orvelte 'VABO'
17. Buurtvereniging Smalhorst
18. Vereniging van Dorpsbelangen Spier
19. Buurtvereniging Vroomsdraai
20. Vereniging Dorpsbelangen Wijster
21. Vereniging Dorpsbelang Witteveen
22. Dorpsbelangen Zwiggelte

1. Missie en visie van het Dorpenoverleg Midden-Drenthe

Het Dorpenoverleg is de samenwerkingsorganisatie van eenentwintig dorps-/plaatselijke belangen en buurtverenigingen (van dorpen en buurtschappen met minder dan 3000 inwoners) in de gemeente Midden-Drenthe. Tijdens de feestelijke viering van 20 jaar Dorpenoverleg op 1 juni 2016 zal de Buurtvereniging Vroomsdraai zich als tweeëntwintigste lid aan deze lijst toevoegen.

Door bundeling van de krachten van de kleine dorpen en buurtschappen zet het Dorpenoverleg zich in voor behoud en versterking van de leefbaarheid op het Midden-Drentse platteland. Daarbij horen het stimuleren, initiëren, faciliteren en ondersteunen van dorpsoverschrijdende zaken en bovenplaatselijke projecten.

Het Dorpenoverleg is een erkende gesprekspartner van de gemeente Midden-Drenthe. Hierbij houden we de intermediaire rol van het Dorpenoverleg tussen de dorpen en de gemeente helder: hetgeen door het Dorpenoverleg wordt ingebracht moet gedragen worden door de dorpen. We zullen nooit op de stoel van een dorp gaan zitten. En voor de duidelijkheid: het Dorpenoverleg is geen instrument van de gemeente, of doorgeefluik naar de dorpen.

Wat houdt dit nu concreet in? Wat kunt u van het Dorpenoverleg verwachten?

Het Dorpenoverleg:

- is er voor de ledendorpen voor advies, ondersteuning en een juiste doorverwijzing naar derden. Het Dorpenoverleg maakt informatie bereikbaar en toegankelijk.
- signaleert bovenplaatselijk trends en initieert en/of organiseert een gezamenlijke aanpak met betrokken dorpen. Vaak worden hier projecten voor ontwikkeld, waar meerdere dorpen aan deel kunnen nemen. Vervolgens wordt de opgedane ervaring en kennis beschikbaar gesteld voor iedereen.
- volgt ontwikkelingen op het gebied van plattelandsontwikkeling, in onze dorpen in Midden-Drenthe én daarbuiten. Het gaat om ontwikkelingen in de dorpen en het omringende landschap (fysiek en sociaal). En om ontwikkelingen in het gemeentelijke en provinciale beleid.
- komt op voor het behoud en de versterking van de leefbaarheid in de kleine dorpen. Het Dorpenoverleg kan de gemeente Midden-Drenthe gevraagd en ongevraagd adviseren. Er is minimaal drie keer per jaar een overleg met de wethouder plattelandsontwikkeling en de gemeentelijke contactambtenaren.

2. Strategie en organisatie

Het bestuur Dorpenoverleg neemt regelmatig de eigen organisatiestructuur onder de loep. Door alle kwaliteiten van de bestuursleden te bundelen en met ondersteuning van Welzijnswerk Midden-Drenthe zijn we een hecht team met kennis van het gebied, een groot netwerk en een breed blikveld.

We zien onze rol met name als 'spin in het web' in Midden-Drenthe. We signaleren nieuwe ontwikkelingen voor het platteland. We verbinden dorpen met elkaar en met de andere bij het onderwerp betrokken partijen; waar nodig zijn we aanjagers van nieuwe samenwerkingsverbanden. Vervolgens hebben we een faciliterende rol en bewaken we dat krachten verbonden worden en kennis, kunde en ervaring worden uitgeruild. Door slim samen te werken maken we – soms complexe thema's – overzichtelijk en werkbaar. En zo komen we gezamenlijk tot uitvoerbare projecten die de leefbaarheid in de dorpen en buurten versterken.

In de komende jaren zullen we extra inzetten op ons netwerk en het verbinden van partijen in onze gemeente: de dorpen en buurtschappen, de gemeente, Welzijnswerk Midden-Drenthe, de woningcorporaties Woonservice en Actium, landschapsbeherende organisaties zoals Het Drentse Landschap, Landschapbeheer Drenthe, Natuurmonumenten en Staatsbosbeheer, de BOKD en vele anderen. Met name met de gemeente als convenantpartner gaan we kijken hoe we de belangen van de dorpen vroegtijdig in nieuwe ontwikkelingen en beleid kunnen inbedden. Een rode draad door alles heen is de veranderende rol van de vrijwilliger.

Hiervoor is het van belang dat we weten wat er speelt, dat we ons laten informeren en we ons licht opsteken in het gebied. Er is al een start gemaakt met gesprekken met de leden; om de maand vindt de bestuursvergadering plaats in een dorp of buurtschap en besteden we het eerste uur aan uitwisseling met de lokale belangenvereniging. Daarnaast gaan we kijken naar een andere, meer interactieve vorm voor de ledenvergaderingen. Door tot slot actief samenwerkingspartners in Midden-Drenthe te blijven benaderen en met elkaar in gesprek te zijn houden we het netwerk sterk en levend(ig).

We realiseren ons dat niet iedere bewoner weet wat het Dorpenoverleg is en wat wij doen. Tijdens de Umdenk brainstormsessies met het bestuur komen we te de conclusie dat dat ook niet hoeft. Maar hoe ben je dan op het juiste moment op de juiste plek om de dorpen te kunnen ondersteunen? Zichtbaar en bereikbaar zijn vinden we belangrijk – hierom gaan we de resultaten die de dorpen behalen in onze gezamenlijke projecten meer voor het voetlicht brengen. We blijven werken aan onze informatieve website en willen actuele ontwikkelingen naar buiten brengen via onze nieuwe Facebookpagina. Maar het belangrijkste is dat wij ook gewoon bewoners zijn van het gebied, met een hart voor het Midden-Drentse platteland!

3. Projecten en ontwikkelingen

Voor de komende drie jaar heeft het Dorpenoverleg speciale aandacht voor een aantal onderwerpen. Hierbij maken we onderscheid tussen:

Projecten = projecten waarbij het Dorpenoverleg projectleider/initiatiefnemer is
Verdieping = onderwerpen waar het Dorpenoverleg zich de komende tijd verder in gaat verdiepen
Volgen = ontwikkelingen die door het Dorpenoverleg gevolgd worden.

A. Leefbaarheid, welzijn en wonen

Project: Dorpszorg

Project: Jeugd op het Midden-Drentse Platteland

Verdieping: Woon- en leefgenot project 'Ouderen onder Dak'

B. Dorpscultuur

Volgen: Cultuurhistorie in dorp en landschap

Volgen: Naoberschapsbijdrage

C. Sport, beweging en recreatie

Volgen: Dorpsommetjes en recreatie en toerisme in Midden-Drenthe

D. Dorp en landschap

Project: Dorpshoezen Onbeparkt Holdbaar 2

Volgen: Klapkassies

Verdieping: Bereikbaarheid (glasvezel en telefonie) en mobiliteit

A. Leefbaarheid, welzijn en wonen

Project: Dorpszorg

In 2014 hebben de Gemeente Midden-Drenthe, Welzijnswerk Midden-Drenthe, Stenden Hogeschool/Alfa College en het Dorpenoverleg het

project Dorpszorg ontwikkeld. Maar liefst zes dorpen hebben zich aangemeld en zo zijn in 2015 op de Beilervaat en in Hooghalen, Zwiggelte, Elp, Witteveen en De Broekstreek dorpsanalyses uitgevoerd.

Het projectteam heeft de dorpen hierbij adviezen gegeven en ondersteund waar nodig. Ook zijn er bijeenkomsten georganiseerd: de zogenaamde 'Umkiekateliers'. Maar de kracht van het project zat hem met name in het feit dat de dorpsanalyses door, met en voor de bewoners van de grond zijn gekomen. Een hele prestatie! De uitkomsten zijn gepresenteerd op de zogenaamde Umkiekconferentie en in een uitgebreide Nieuwsbrief Dorpszorg.

Het project Dorpszorg maakt dankzij de goede resultaten in 2015 een doorstart. Voor 2016 en 2017 ligt de focus op: ondersteunen en faciliteren van de initiatieven die zijn ontstaan in de zes Dorpszorgdorpen, bewustwording en onstluiting van kennis, kunde en informatie. Tot slot is het onze ambitie om te onderzoeken of er nieuwe effectieve vormen en verbindingen tussen formele zorg (professionele) en informele zorg (zorg door familie, burens en bekenden) georganiseerd kunnen worden voor mensen met een zorg- of ondersteuningsvraag. Het Dorpenoverleg is behalve actief in de Project- en Stuurgroep Dorpszorg ook aangeschoven bij het gemeentelijke overlegorgaan WelWoZo (Welzijn Wonen en Zorg).

Voor meer informatie verwijzen we u naar het 'Plan van aanpak Dorpszorg 2016 – 2017'.

Project: Jeugd op het Midden-Drentse Platteland

Dit project is opgezet in november 2015 om aandacht te schenken aan de vrijetijdsbesteding en betrokkenheid bij de dorpsgemeenschap van de jeugd in de leeftijd van 12 t/m 16 jaar. Hiervoor is de doelgroep uitgenodigd voor een bijeenkomst om dit onderwerp met hen te bespreken en over een invulling voor de toekomst na te denken.

Er is voor 2016 een budget beschikbaar gesteld voor activiteiten die door de jongeren zelf worden georganiseerd. Dit is middels een brief aan de besturen van de belangenverenigingen en aan de besturen van de jeugdsozen bekend gemaakt.

Vanaf 2017 kunnen onderwerpen die vanuit de jongeren zelf komen opgepakt worden.

Verdieping: Woon- en leefgenot project 'Ouderen onder Dak'

Het onderzoek 'Ouderen onder Dak' vond plaats in 2005 en 2006. De onderzoeksresultaten leidden vanaf juni 2006 tot uitvoeringstrajecten in Nieuw-Balinge, Wijster, Hooghalen, Hijken en Hoogersmilde. In september 2009 is de pilotfase officieel afgerond met een manifestatie en de uitgave van de resultaten in het boekje 'Ouderen onder Dak in vogelvlucht'.

Sinds 2010 rolt het Dorpenoverleg het project 'Ouderen onder Dak' uit over de andere dorpen in de gemeente. Dorpen kunnen zich aan de hand van de pilotresultaten oriënteren op de mogelijkheden van Ouderen onder Dak voor hun gemeenschap. De deelnemende dorpen nemen plaats in een stuurgroep. De stuurgroep 'Ouderen onder Dak' komt twee keer per jaar bij elkaar om kennis, kunde en ervaringen uit te wisselen.

Thema's die in meerdere dorpen spelen worden gezamenlijk opgepakt. Op dit moment nemen al tien dorpen deel aan 'Ouderen onder Dak': Elp/Zuidveld, Hijken, Drijber, Hooghalen, Hoogersmilde, Nieuw-Balinge, Wijster, Spier, Witteveen en Zwiggelte.

Thema's waarin de deelnemende dorpen zich verdiept hebben waren onder andere eenzaamheid onder ouderen en een passend aanbod aan activiteiten in de dorpen voor ouderen. Daarnaast was 'Ouderen onder Dak' de kraamkamer voor het project Dorpszorg (2014-heden) en voor het Internationale Lerend Partnerschap I-CARE waar naast Nederland nog vijf Europese landen aan deelgenomen hebben (2013-2014). Voor komend jaar staat het volgende thema centraal: 'financiële zelfredzaamheid van ouderen op het Midden-Drentse platteland'.

B. Dorpscultuur

Volgen: Cultuurhistorie in dorp en landschap

Veel bewoners en bezoekers vinden Midden-Drenthe heel mooi; de kwaliteit van onze gemeente wordt erg gewaardeerd. Dit wordt voor een deel bepaald doordat oorspronkelijke bebouwing, oude structuren en bijbehorende beplanting nog in de dorpen herkenbaar aanwezig zijn. En dat nieuwe ruimtelijke ontwikkelingen passen bij de bestaande situatie. Kortom: mooie karakteristieke dorpen in een open agrarisch landschap, afgewisseld met natuur en bosgebieden.

Het Dorpenoverleg stimuleert dorpen om zich te verdiepen in de historie van hun dorp en het omringende landschap. Aandacht voor het behoud en het verbeteren van de cultuurhistorische elementen van het dorp en het landschap is belangrijk en versterkt de betrokkenheid van de bewoners bij hun leefomgeving. Tevens benadrukt het Dorpenoverleg dat dit de sociale cohesie in het dorp eveneens ten goede komt.

Volgen: Naoberschapbijdrage

De dorpscultuur, naoberschap en cultuurhistorie van een plek vertellen het verhaal van het ontstaan en de ontwikkeling van het dorp. Vroeger én nu. Door de jeugd en nieuwe inwoners hierover te vertellen worden zij betrokken bij het dorp. Ook versterkt de sociale cohesie in het dorp door met elkaar aandacht te hebben voor lokale gebruiken en gewoontes.

Het Dorpenoverleg en de gemeente stimuleren de dorpen om nieuwkomers welkom te heten, aandacht te hebben voor lief&leed en het bespreekbaar maken van oude en nieuwe gewoonten. Hiervoor krijgen alle leden van het Dorpenoverleg jaarlijks de zogenaamde 'naoberschapbijdrage' uitgekeerd.

C. Sport, beweging en recreatie

Volgen: Dorpsommetjes, recreatie en toerisme in Midden-Drenthe

Dorpsommetjes maken het mogelijk om vanuit huis een mooie wandeling te maken rond het dorp. Naast dat beweging gezond is, maakt het mensen ook meer bekend met de kwaliteiten van de directe omgeving waar ze wonen. Hierdoor ontstaat er meer draagvlak voor het behoud van het dorpslandschap. Van oudsher stimuleert en ondersteunt het Dorpenoverleg de ontwikkeling en vernieuwing van dorpsommetjes.

Midden-Drenthe heeft naast de dorpsommetjes nog veel meer ingrediënten in huis om een echte recreatiegemeente te zijn. Om deze kansen te benutten worden er door lokale recreatie-ondernemers en de gemeente plannen gemaakt om Midden-Drenthe nog meer op de kaart te zetten. Het Dorpenoverleg denkt met het oog op de leefbaarheid graag mee met deze nieuwe ontwikkelingen en we adviseren om bewoners(groepen) in een vroegtijdig stadium te betrekken.

D. Dorp en landschap

Project: Dorpshoezen Onbeparkt Holdbaar 2

In 2012 heeft het Dorpenoverleg het project 'Onbeparkt Holdbaar' geïntroduceerd: een project dat dorpen stimuleert om eigenlijk bij alles wat ze doen een 'duurzaamheidsbril' op te zetten en zich af te vragen of de ontwikkeling wel een 'duurzame ontwikkeling' is.

Bij een *Duurzame ontwikkeling* hanteren we de volgende definitie: een ontwikkeling die aansluit op de behoeften van het heden zonder het vermogen van toekomstige generaties om in hun eigen behoeften te voorzien in gevaar te brengen (Brundtland 1987.) Op z'n Drents spreken we dan over 'onbeparkt holdbare dorpen'.

In de praktijk kunt u denken aan:

- energiebesparing en duurzame opwekking van energie
- gebruik van lokaal duurzaam geproduceerde producten zoals voedsel
- behoud en versterking van de kwaliteit van dorp en landschap
- sociale aspecten van de leefgemeenschap zoals naoberschap en omkijken naar elkaar.

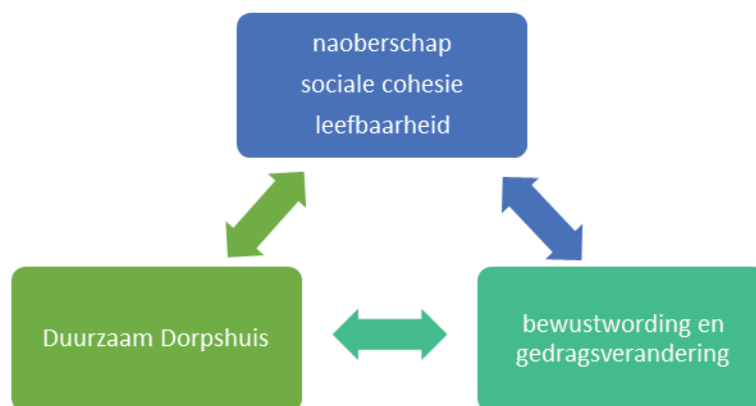
Aan het project Onbeparkt Holdbaar hebben ook verschillende dorpshuizen deel genomen en zo is het Dorpshuizenoverleg Midden-Drenthe in 2015 samen met de Gemeente Midden-Drenthe, Welzijnswerk Midden-Drenthe en het Dorpenoverleg het project Dorpshoezen Onbeparkt Holdbaar 2 gestart.

De focus ligt nu op de dorpshuizen en het doel is de Dorpshuizen te verduurzamen en daarnaast te laten functioneren als vliegwiel voor een meer duurzame manier van leven. Het project loopt van november 2015 tot en met september 2016 en zal verlengd worden tot en met maart 2017. Dorpshoezen Onbeparkt Holdbaar bestaat uit twee pijlers:

Pijler 1. Het energievraagstuk zowel voor de dorpshuizen als die van de individuele inwoners in haar dorp of buurt. Hiervoor zijn voor 11 dorpshuizen energiescans gemaakt en uitvoeringsplannen gemaakt om het gebouw te verbeteren. Dit zal in 2016 worden uitgevoerd.

Pijler 2. De sociale duurzaamheid, bewustwording en gedragsverandering in eigen dorp of buurt. Om de verbinding te leggen tussen het Duurzame Dorpshuis en bewustwording/gedragsverandering (en daarbij de sociale cohesie te versterken):

- Worden door de dorpshuizen Duurzaamheidsdagen georganiseerd (in samenwerking met andere groepen in het dorp die met duurzaamheid bezig zijn zoals 'Duurzaam Bovensmilde' of de Buurtacademie).
- Worden kennis, kunde en ervaringen ontsloten (netwerk duurzame dorpen en duurzaamheidstools).
- Is er extra aandacht voor voorlichting en educatie (Actietafel Duurzaamheid).
- Worden duurzame initiatieven in de gemeente ondersteund en gefaciliteerd.

De aanpak voor dit onderdeel van het project is verder uitgewerkt in het Uitvoeringsplan Dorpshoezen Onbeparkt Holdbaar 2.

Volgen: Klapkassies

De gemeente heeft in november 2015 een jaarlijks bedrag toegezegd voor onderhoud van de klapkassies en opleiding. Het Dorpenoverleg draagt zorg voor de verdeling in goed overleg met de betrokken dorpsbesturen.

Verdieping: Bereikbaarheid (glasvezel en mobiele telefonie) en mobiliteit

Een goede telefonische en digitale bereikbaarheid van het platteland heeft een positieve invloed op de leefbaarheid. Het biedt vele mogelijkheden en kansen op het gebied van werk, studeren en werken aan huis, zorg op afstand, domotica en voor vrije tijd.

Eind 2015 is de beoogde vraagbundeling voor glasvezel in Midden-Drenthe gerealiseerd. Door de Stichting Sterk Midden-Drenthe worden nu verdere stappen ondernomen tot realisatie van een glasvezelnetwerk in de buitendorpen en buurtschappen. Het Dorpenoverleg heeft een adviserende rol en zet zich in om de Stichting waar mogelijk te ondersteunen bij het realiseren van snel internet op het Midden-Drentse platteland.

Als het gaat om mobiliteit zien we verwachte bezuinigingen in het openbaar vervoer vanaf 2017. Daarnaast is de gemeente verantwoordelijk voor de verschillende vormen van doelgroepenvervoer: Wmo-vervoer, WSW-vervoer en leerlingenvervoer. Vanaf 2015 is hier ook een deel van het AWBZ vervoer bij gekomen.

Het Dorpenoverleg heeft het initiatief genomen om vanuit het gemeentelijke WelWoZo-overleg (Welzijn Wonen en Zorg) te onderzoeken welke aspecten van bereikbaarheid en mobiliteit impact hebben op de leefbaarheid van het platteland en te adviseren waar aandachtspunten liggen en verbeteringen mogelijk zijn.

4. Contact

Het Dorpenoverleg is van en voor de kleine dorpen en buurtschappen van Midden-Drenthe. U neemt contact met ons op via:

info@dorpenoverleg.nl
www.dorpenoverleg.nl

**DORPENOVERLEG
MIDDEN-DRENTHE**

Bestuur van het Dorpenoverleg Midden-Drenthe (mei 2016)

Willem Tanis (voorzitter)

Sipke Wiersma (secretaris)

Tinus Daling (penningmeester)

Janny Buiter, Jaap Dolsma, Reina Mulderij, Jan Voortman (leden)

Adviseurs van het Dorpenoverleg Midden-Drenthe: Henk Wolbers en Bart de Vries

Contactpersoon Dorpenoverleg bij Welzijnswerk Midden-Drenthe

Janneke Verdijk, medewerker plattelandsontwikkeling

06 25 63 81 72 of email: j.verdijk@welzijnswerkmd.nl

Bezoekadres: Nassaukade 4 in Beilen